

Sayın Üyelerimiz,

Ankara Sanayi Odasından alınan yatırımlarda azamî miktarda yerli mamul kullanılması hakkındaki yazı ile cevabımız aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Tarih : 24/9/1966
Sayı : 2/3505-2072

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANLIĞINA

Yatırımlarda yerli mamul kullanılmasını sağlamak üzere çıkarılmış bulunan Kararnamede mümkün olan azamî miktardaki mamul ve hizmetin yerli olarak temini için tedbirler alınmış ve bu arada anahtar teslimi ihale yapılması men edilmiştir.

Bu Kararnamenin tatbikinde bir kısım yatırımcı dairelerin aşağıdaki hususlarda yanlış bir anlayış ve tatbikat içerisinde buldukları görülmektedir.

1 — Yatırımın yerli yapılacak kısımları da yabancı bir firmaya verilmekte, ancak bunun Türkiye'den temini şart koşulmaktadır. Bunun neticesi olarak yabancı firmalar, Büyük kârlarla aldıkları işleri yerli firmalara çok düşük bedellerle yaptırmak gayretini göstermekte oldukları gibi, yerli olarak imal edilmekte olan ve aynı işi gören üniteler yerine kendi projelerine göre imal edilecek üniteler talep etmekte bu şekilde yerli olarak bütün hizmetleri ile komple ünite imalî yolunu baltalamaktadırlar.

İşin eksiltme safhasında toplam bedel ile mukayese edilmek suretiyle ihale yapılarak sonradan yerli yapılacak malzemenin işten çıkarılması ve yerli bir firmaya müstakilen ihalesi ise, yabancı firmayı kendi yapacağı işlere yüksek ve yerli yapılması muhtemel işlere düşük fiyat vermek yolunu istemektedir. Her halde de «anahtar teslimi ihale yapmak» deyiminin yanlış tatbikinden doğmaktadır. Filhakika gerek işi toptan yabancı bir firmaya verip onu bazı kısımları yerli yapmaya zorlamak, gerekse başlangıçta işin tamamını yabancı firma yapacağına göre fiyat mukayesesi yaptıktan sonra yerli yapılacak kısımları işten çıkarmak, «anahtar teslimi ihale» yapmış olmak durumunu değiştirmez.

İşin eksiltme safhasında dışardan temin edilecek malzeme ve hizmetler için ayrı ihale yapmak şarttır. Ancak, bu takdirde Kararnamedeki «anahtar teslimi eksiltme yapmak» şartı yerine getirilmiş olur.

2 — Malzemenin bir kısmı yerli temin edildiği takdirde, yabancı firmaların kapasite garantisi vermedikleri bazı yatırımcı dairelerce iddia edilmekte, ve bu husus «anahtar teslimi

ihale» için mucip sebep olarak gösterilmektedir.

Halbuki yerli temin edilecek üniteler yabancı firma tarafından verilecek karakteristik değerlere uyduğu takdirde, kapasite garantisi verilmesi için hiç bir sebep mevcut değildir. Meselâ bir kazanın vereceği buhar miktarı ile buhar evsafı, veya bir vincin yükü ve hızları veya bir elevatörün taşıyacağı malzemenin cins ve miktarı bilinirse tamamen kâfidir. Esasen komple bir tesis veren yabancı firma da yukarıdaki cihazları belirtilen değerleri vererek başka bir firmadan satın alır. Satın alınan malın istenilen hizmeti görüp görmediği kolaylıkla müstakilen incelenebilir, istenilen hizmetin görüldüğü tesbit edildikten sonra da hüsünüyetli bir yabancı firmanın bütün tesis için vereceği kapasite garantisinden kaçması mümkün ve makûl değildir.

3 — Bazı yatırımcı daireler, kendi işlerinde yerli yaptırılacak işlerin % 5 -10 civarında olduğunu belirterek, bu miktar için «anahtar teslimi ihale» nin sağladığı rahatlıktan vazgeçmenin doğru olmadığı kanaatindedirler.

Kâğıt sanayiini misal olarak alırsak, halen bu kolda bir milyon aşan yatırım yapılmaktadır. Şu hale göre yerli yapılabilecek kısım yüz milyon lirayı aşar ki bu miktar dahi yerli sanayimizin inkişafını hızlandırmak bakımından küçümsenemez. Kaldı ki ekseriya yerli yapılabilecek kısım yatırımcı dairelerin tahminlerinin kat kat üzerindedir.

Yatırımlarda yerli mamullerin kullanılması hakkındaki Kararnamenin bazı yatırımcı dairelerce yapılmakta olan yanlış tatbikatını yukarıda ana hatları ile izah etmeğe çalıştık.

Mezkûr tatbikatın düzeltilmesi de yatırımlarla varılacak istihsal artışı hedefi yanında, azami yerli mamul kullanmak suretiyle yatırım malları imal eden sanayimizdeki gelişmenin hızlandırılması hedefinin de ihmal edilmemesi yolunda yardımlarınızı rica ederiz.

Saygılarımızla,

ANKARA SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
imza

9/11/1966
Sayı : 579/20

Ankara Sanayi Odası,

24/9/1966 tarih ve 2/3505-2073 sayılı yazınıza.

Odamız, yatırımlarda azami miktarda yerli mamul kullanılması ve hizmetin yerli olarak yapılması konusundaki düşüncelerinize tamamen iştirak etmektedir.

Ancak, tatbikatta aksadığı kanısında olduğumuz uç önemli husus aşağıda verilmektedir. Sayın Odanızın bu konulara eğilmesini ehemmiyetle temenni ederiz.

1 — Yerli sanayimiz imalâta asgari bir standarda erişebilmesi için meslek Odalarının vereceği kalite belge sistemine önem verilmelidir. Odamız bu hizmet için daima açıktır.

Bugün maalesef, asgari standartlara (C.E.I) uymayan ve mevcut T.S.E. Standardlarının da dînunda olan İmalât devam etmektedir.

2 — İhtali kotalardan çıkarılmış bulunan bazı maddeler taahhüt edildiği miktarda imal edilememekte ve piyasada darlığa sebebiyet verilmektedir, (örnek : izolatör, sekslyoner gibi)

3 — Memleket dahilinde teklif istendiği ve şartnamesine uygun teklif verilemediği halde dahi, harici siparişte lüzumlu belge tedariki esnasında, aynı malın yerli olarak yapıldığı iddia edilmekte ve yatırımcı dairelerin mal tedarikinde lüzumsuz gecikmelere sebebiyet verilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla,
Sekreter Üye

imza

YENİ BİR YAYIN :

Üyemiz Tahsin Armay «Makina Temellerinin Hesabı» adlı bir kitap yayınlamıştır. Kitap on iki bölümden müteşekkil olup bölümlerde şunlar bahsedilmektedir :

Zemin cinsleri, temel zeminlerin taşıma gücünün bulunması, makina temelinin mukavemet hesabı gibi konuları ihtiva etmektedir.

Teknik yayımlarda bir boşluğu dolduracağına inandığımız eser 110 sayfa olup fiyatı 10 TL. dir.

Eser, Odamızdan temin edilebilir.

Sayın Üyelerimiz,

1966 yılı ikinci devre denetleme raporu aşağıda bilgilerimize sunulmaktadır. Bu rapora ait yönetim kurulunun görüşlerine de ayrıca aşağıda bulacaksınız Bilgilerinize sunulur.

1966 YILI İKİNCİ DEVRE
DENETLEME RAPOBU

1 — 1/5/1966 tarihinden 31/8/1966 tarihine kadar hasıllata ait makbuzlarla defter kayıtları kontrol edilmiş ve işlemi yapılan makbuzların tarihleri ve numaraları aşağıya çıkarılmıştır.

Cilt	Makbuz Tarihi	Makbuz No.	Makbuz bitiş No.	Ciltin Mik. B. Tb.
206	3/5/1966	4014	4050	3/5/1966
207	3/5/1966	4051	4100	4/5/1966
208	4/5/1966	4101	4150	6/5/1966
209	9/5/1966	4151	4200	20/5/1966
210	20/5/1966	4201	4250	31/5/1966
211	31/5/1966	4251	4300	2/6/1966
212	2/6/1966	4301	4350	6/6/1966
213	6/6/1966	4351	4400	20/6/1966
214	21/6/1966	4407	4450	30/6/1966
215	1/7/1966	4451	4500	4/7/1966
216	4/7/1966	4501	4550	11/7/1966
217	11/7/1966	4551	4600	26/7/1966
218	28/7/1966	4601	4650	2/8/1966
219	2/8/1966	4651	4700	25/8/1966
220	25/8/1966	4701	4750	31/8/1966

2 — 14/10/1966 tarihi itibariyle kasa mevcudu sayılarak, kasa defterine göre olması gereken 1830,72 TL tarafımızdan sayılarak tam olduğu görülmüştür.

3 — Kontrolümüz esasında 215 Cilt No. lu tahsilat defterinin 4471 ve 4472 No. lu makbuzlarının iptal edildiği görülmüştür.

4 — 31/8/1966 tarihi itibariyle hazırlanmış mizan kayıtlarında borçlular hesabına 498056,44 TL. sı görülmektedir. 1966 yılının ilk 8 aylık devresinde 57437,08 TL. sı tahsil edilmiştir, ilk dört aylık duruma göre borçlar hanesinde 40.000 TL. ye yakın bir artış olduğu halde ancak 9000 TL. sı civarında bir tahsilat yapılmıştır. Bu hususta gerekli tedbirlerin bir an önce alınması gerekmektedir.

5 — 31/8/1966 tarihi itibariyle kasamıza 392917,68 TL. sı girmiş ve bu miktarın 331.834,21 TL. sı sarfedilmiştir. Bu tarih itibariyle nakit hesapların.

	Borc	Alacak
Kasa		1651.45
İş. Bankası	12.110.04	
Yapı K. Bankası	19.114.46	
Ziraat Bankası	9.541.73	
»	200.00	
istanbul Şubesi	21.708.00	
	62.674.23	1651.45

TL. olduğu tesbit edilmiştir.

6 — ölüm yardım sandığından ayrılan üyelerin tahakkuk etmiş aidatların tahsili için ÖLÜM YARDIM SANDIĞI yönetmenliği 9ncu maddesinin tadili icabettiği anlaşılmıştır. Bu hususun umumi Kongreye tâdil edilerek götürülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

7 — Masraf makbuzlarının bazıları eksik doldurulmuştur. Adres, kesintiler ve imzalara dikkat edilmeği.

8 — Lokal idaresinin Malı konular bakımından yeni bir usule göre düzenlenmesi gerekmektedir.

9 — 9/5/1966 tarih 409 No. lu 460 TL. lık makbuz muhteviyatı Avans olarak yazılıp bu güne kadar mahsubu yapılmamıştır, gerekli işlemin tamamlanmasını.

10 — Kasa defterinin bundan sonra usulüne göre tutulması icabetmektedir.

Y. Müh.
Zahit TOKEK

Y. Müh.
^yhan Fuat FIRAT

14/10/1966

Y. Müh.

Hayrettin YELKİKANAT

MURAKİPLAR RAPORU İLE İLGİLİ YÖNETİM KURULUMUZUN GÖRÜŞÜ :

Madde . 1, 2, 3, 5 için bilgi alınmıştır.

Madde 4'de bahsi geçen borçlular hesabında, üyelerimizden alacaklar Ağustos ve Eylül aylarında çıkarılmış ve Ekim - Kasım aylarında tebligat ve icra işlemine başlanmıştır. Üyelerimize bu konuda senenin ilk yarısından evvel muhtelif duyurumlarda bulunulmuş ve icra takibatı senenin 2nci yansına bırakılmıştır, icra takibatı 1966 Aralık sonuna kadar ikmal edilecektir.

Madde 6 : ölüm Yardım Sandığı talimatı esasen Yönetim Kurulunca yeniden gözden geçirilmektedir. Bu husustaki temenni -ilgili komisyona gereği için havale edilmiştir.

Madde 7'de adı geçen eksikliklerin makbuz suretlerinin tetkiki neticesi tesbit edildiği anlaşılmıştır. Zira makbuzlar tetkik edildiğinde böyle bir eksikliğin olmadığı görülmüştür. Bunun esasen asıl üzerine atılan imza ve tarihin kopya üze-

rine iyi çıkmasından ileri geldiği anlaşılmıştır.

Adres, kesinti ve imzalara dikkat edilecektir.

Madde 8 : Lokal idaresinin gerek işletilmesi ve gerekse malî konuları hususunda bir yönetmelik hazırlanmakta olup gelecek Genel Kurula getirilecektir.

Madde 9'daki bahis konusu avansın mahsubu yapılmıştır.

YÖNETİM KURULU

YÖNETİM KURULUNDAN HABERLER

Oda Lokal bakıcısının izin yapmasını sağlamak ve lokalin temizliğini yapabilmek bakımından lokalin pazartesi günleri 2.11.1962 günkü yönetim kurulu karar ile kapalı kalacaktır.

İşbirliği halindeki yedi odanın uzun zaman-
danberi üzerinde çalışmalar yaptıkları odalar ka-
nununu tasarısı tamamlanmış bulunmaktadır. 6235-
7303 sayılı TMMOB kanununun yerine geçecek
olan bu kanun odalarımıza tüzel kişilik hakkına
sahip bağımsız niteliğini verecektir.

Elektrik Mühendisleri Odası'nın Sosyal Ko-
misyununun tertiplediği geleneksel yemekli top-
lantımız 12 Kasım 1966 günü Otel Dedeman sal-
onlarında yapılmıştır. 214 davetlinin katıldığı
toplantı geç vakitlere kadar neşe içinde geçmiştir.

Gelecek yıl sonbaharda toplanacak olan Elek-
trik Enerjisi Kongresi'nin tertip komitesi teşkil
edilerek çalışmalarına başlamıştır.

Sayın üyelerimiz,

Çeşitli sayılarımızda mesken sahibi olmak isteyen üyelerimizin Odamızâ müracaatları için duyurmalar yapmıştık. Ayrıca Odamızda faaliyette bulunan Mesken İşleri Komisyonu'da üyelerimize bu konuda ne şekilde yararlı olabileceğini tetkik etmiş idi.

Yapılan müracaatların tümü Mesken İşleri Komisyonumuz üyesi Sayın İbrahim D, Berzek tarafından incelenmiş ve aşağıda verilen mütalâasını bildirmiştir. Sayın üyelerimize üzülererek, duyururuz.

Elektrik Mühendisleri Odası
Sayın İdare Hey'etine

ANKARA

Bilhassa Sosyal Sigortaların kredilerinden istifade ile mesken sahibi olmak arzusunu izhar

eden, Odanız âzalarının bana İntikâl etmiş bulunan dilekçelerini tetkik ettim. Bu dilekçelerden 10'u Ankara'dan başka illerde vazife gördüklerinden, Ankara'da bir kooperatiften Sosyal Sigortalar kredileri ile (bildiğim kadarı ile) mümkün değildir. Ankara'da ikamet edip de mesken sahibi olmak arzusunu gösterenler ise yalnız beş kişiden ibaret bulunmaktadır. Bununla beraber bu beş kişinin münasip görülecek bir lider başkanlığında âza adedini çoğaltma ve arzularını tahakkuk imkânlarını araştırmaları için Odanın delâlet etmesinde fayda mülâhaza etmekte olduğumu bilgilerine sunarım.

t D. BERZEK